

Szanowni mieszkańcy miasta i gminy Gołdap

Pozwalam sobie przesłać do Państwa list otwarty w sprawie tzw. pomnika braterstwa broni.

Zwracam się do Państwa, by wyjaśnić motywy koniecznej decyzji związanej z rozbiórką pomnika zlokalizowanego przy Placu Zwycięstwa w Gołdapi.

Z czego wynika ta konieczność. Zanim do tego przejdę, przypomnę tylko dla porządku, że w ostatnim dwudziestoleciu samorząd gminny nie podjął decyzji o rozbiórce, żadnego z dotychczas istniejących, a wprost przeciwnie. Podjęliśmy decyzje o ustanowieniu nowych.

W 1990 roku 11 listopada odsłaniliśmy pomnik niepodległości, przy którym od tamtego czasu odbywają się główne uroczystości patriotyczne i historyczne.

W siedemdziesiątą rocznicę mordu katyńskiego ustanowiliśmy skwer katyński w odnowionym kompleksie po koszarowym.

Swego czasu jako pierwsza gmina na Warmii i Mazurach wydaliśmy zgodę na postawienia kamienia upamiętniającego byłych mieszkańców Gołdapi, na ewangelickim cmentarzu u zbiegu ulic Mazurskiej i Cmentarnej.

W Kowalkach odsłaniliśmy kamień poświęcony pamięci Marcina Giersza, a w kilku miejscowościach m.in. w Boćwinie wykonaliśmy remonty kamieni upamiętniających niemieckich żołnierzy z I wojny światowej.

Odnowiliśmy kirkut żydowski i postawiliśmy kamień upamiętniający spaloną przez nazistów w czasie „Kriestalnacht” synagogi u zbiegu Armii Krajowej i Szkolnej.

Na skwerze przy banku powstał pomnik wielkiego królewieckiego filozofa Immanuela Kanta.

Dbamy o cmentarz żołnierzy rosyjskich i niemieckich przy ulicy Suwalskiej i o cmentarz żołnierzy radzieckich we Wronkach.

Kilka lat temu zorganizowaliśmy godny pochówek dwóch żołnierzy Armii Czerwonej, których szczątki odnaleziono na jednej z gołdapskich posesji w czasie prac budowlanych. W pogrzebie wzięli udział wysocy przedstawiciele strony rosyjskiej z ambasadorem na czele, duchowni katoliccy i prawosławni i przedstawiciele polskiego rządu z wojewodą Anną Szyszką.

Jeśli dodamy do tego znakomite i potwierdzone przez wiele lat kontakty międzynarodowe, w tym wieloszczeblowe, ugruntowane z Rosjanami, to mamy pełny obraz naszych poglądów na historię i jej poszanowanie oraz na współczesne stosunki z naszymi sąsiadami.

Innymi słowy. Gołdap stawia pomniki. Gołdap pomników nie niszczy.

Jawi się zatem pytanie. Skąd decyzja o rozbiórce pomnika „braterstwa broni”

W 2009 roku zwrócono mi uwagę na pewne niepokojące objawy związane ze stanem pomnika. W związku z tym zleciłem

wykonanie ekspertyzy, mającej na celu po pierwsze określenie stanu technicznego pomnika, a po drugie określenie metod jego konserwacji i wzmocnienia. Niestety ekspertyza wykazała fatalny stan budowli, na tyle zły, że zagrażający życiu i zdrowiu przebywających w jego pobliżu ludzi. Ponowna ekspertyza, zlecona innemu zespołowi, potwierdziła wyniki poprzedniej. Stanęliśmy przed trudnym wyborem.

Po pierwsze stan pomnika stwarzał bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców i gości Gołdapi.

Po drugie zdajemy sobie sprawę, że dla niemałej części Gołdapien pomnik ten jest symbolem. Dla jednych politycznym, dla innych sentymentalnym. Ludzie zaakceptowali tę budowlę jako coś co wrosło w architektoniczny pejzaż Gołdapi.

Po trzecie wreszcie już na jesieni powziąłem informację, że w kwietniu możliwe jest spotkanie premierów Tuska i Putina w Katyniu.

Z jednej strony jako człowiek odpowiedzialny nie mogłem dopuścić do tragedii, która mogła dotknąć przypadkowego przechodnia, czy bawiące się w pobliżu dziecko. Z drugiej strony jako Polakowi, który z ideą prawdy o Katyniu

spotkał się w swojej rodzinie już we wczesnych latach dzieciennych, zależało mi na tym, by Gołdap nie była wykorzystana przez twardogłowych (bo tacy w Rosji też występują) do zerwania oddania planowanego hołdu dla zamordowanych Polaków przez rosyjskiego premiera. Z trzeciej strony w końcu zwykle przyzwyczajenie Gołdapien, czy sentyment do samego miejsca nie mogło burmistrza nie obchodzić.

Dlatego podjąłem decyzję o ogrodzeniu terenu, i zaopatrzeniu go w tablice ostrzegające, po to by zapobiec potencjalnemu niebezpieczeństwu. Jak było to konieczne, można oglądać jeszcze dzisiaj. Odpryski brył piaskowca, które odpadły od pomnika mogły wyrządzić poważną krzywdę.

Podjąłem również decyzję o „przeciąganiu” rozbiórki. Po pierwsze ze względów „katyńskich” po drugie ze względów proceduralnych. Faktografię korespondencji między różnymi instytucjami pozwalałem sobie zamieścić jako część tego listu.

Podjąłem również kontakty z kombatanami, środowiskami lewicowymi, jak również ze środowiskami młodzieżowymi. Przez dłuższy czas przez lokalny internet przewinęła się dyskusja, której zwieńczeniem było spotkanie w sali konferencyjnej. Spotykałem się również z szefami Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Z świętej pamięci Andrzejem Przewoźnikiem, który zginął w katastrofie smoleńskiej, a później z Andrzejem Kunertem.

Po wyczerpaniu kroków proceduralnych podjąłem decyzję, której podjąć nie chciałem.

Liczę na Państwa zrozumienie. Ewentualnym dyskutantom, którzy przed wyborami, wykorzystując niewątpliwa dla siebie gratkę, będą zarzucać mi motywy polityczne, bądź inne pozamerytoryczne odpowiadam, niejako uprzedzając. W przypadku, nie daj Boże tragedii, prokurator zająłby się mną, a nie ewentualnymi dyskutantami.

W przypadku , nie daj Boże tragedii, Państwo słusznie zarzucili by mi skrajną nieodpowiedzialność. Nie mogę sobie na to

pozwolić.

Dlatego po konsultacjach ze wszystkimi instytucjami, z którymi miałem obowiązek się porozumieć i po podtrzymaniu twardej decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, który nakazał rozbiórkę pomnika, jestem zmuszony ją wykonać.

Na miejscu po pomniku będzie położona żeliwna tablica z następującym napisem:

PAMIĘCI
ŻOŁNIERZY ARMII CZERWONEJ
POLEGŁYCH
W CIĘŻKICH WALKACH Z NIEMCAMI
W REJONIE GOŁDAP
JESIENIĄ 1944 I NA POCZĄTKU 1945 R.

Przechodniu. Od Ciebie też zależy przyszłość tego miasta.
Gołdap była przez wieki areną wojen i konfliktów.
Oby pożoga wojenna nigdy więcej nie nawiedziła tych stron.

„Nigdy nie było dobrej wojny i złego pokoju”
Benjamin Franklin

Wokół tablicy będzie ułożona granitowa kostka. Planowane jest również ustawienie w pobliżu dwóch ławeczek i gazonów z roślinami. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa dofinansowała rozbiórkę pomnika, wykonanie i położenie tablicy suma 50 tys. zł.

Szanowni Państwo

Poniżej zamieszczam zestawienie dokumentów związanych z analiza i procesem decyzyjnym w sprawie gołdapskiego pomnika.

FAKTOGRAFIA - POMNIK POLSKO- RADZIECKIEGO BRATERSTWA BRONI W GOŁDAPI

Data	Dokument	Treść
17.08.2009r.	Protokół z kontroli stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej, estetyki oraz otoczenia budowli.	Obiekt wyeksploatowany w znaczym stopniu. Stan techniczny pozwala na dalsze użytkowanie po przeprowadzeniu prac konserwacyjno-rekonstrukcyjnych. Zalecenia: -do chwili rozpoczęcia prac wygrodzić i zabezpieczyć teren przy pomniku oraz oznakować tablicą informacyjną o mogących wystąpić zagrożeniach. -Przeprowadzić czyszczenie i konserwację poszczególnych elementów okładzin ściennych. - Przeprowadzać coroczny przegląd obiektu budowlanego.
09.11.2009r	Ekspertyza techniczna pomnika.	Konstrukcja pomnika jest w złym stanie i stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa osób znajdujących się w jego pobliżu. Naprawa konstrukcji pomnika w obecnym stanie jest praktycznie niemożliwa. W trybie natychmiastowym należy zabezpieczyć teren wokół pomnika, następnie należy go rozebrać a teren po nim uporządkować, dostosowując do istniejącego otoczenia.
30.11.2009r.	Zawiadomienie o wszczęciu postępowania.	PINB w Olecku wszczyna postępowania w sprawie stanu technicznego obiektu budowlanego- pomnik.
09.12.2009r.	Protokół z wizji lokalnej, przeprowadzony przez Zdzisława Lewińskiego	Ustalenia: -widoczne braki spoin między płytami, -widoczna rdza na powierzchni kotew łączących płyty piaskowe do trzonu, -obróbki blacharskie uległy skorodowaniu i nie spełniają swej funkcji, -widoczne ubytki w płytach z piaskowca.
14.12.2009r.	Postanowienie PINB w Olecku	Postanowienie nałożenia na Gminę Gołdap obowiązku dostarczenia ekspertyzy technicznej obiektu.

29.12.2009r.	Ekspertyza architektoniczno- konstrukcyjna pomnika.	Stan techniczny zewnętrznej kamieniarki jest zły. Należy zabezpieczyć otoczenie pomnika. Warianty rozwiązań: Wariant- likwidacja pomnika, Wariant- likwidacja pomnika i umieszczenie na zwolnionym miejscu stałego obiektu.
07.01.2010r. 08.01.2010r.	Przekazanie ekspertyzy technicznej	Ekspertyzę otrzymali: -PINB w Olecku zgodnie z postanowieniem z dn 14.12.2009r. -Wojewoda Warmińsko- Mazurski
22.01.2010r.	Wezwanie na rozprawę przez PINB w Olecku	
04.02.2010r.	Zakończenie postępowania w sprawie złego stanu technicznego pomnika przez PINB w Olecku.	
15.02.2010r.	Decyzja PINB w Olecku	Nakaz rozbiórki obiektu budowlanego- pomnika wraz z uporządkowaniem terenu w terminie od 30.04.2010r. do 30.06.2010r.
05.03.2010r.	Pismo Burmistrza Gołdapi do Sekretarza Rady OPWiM	Prośba o podjęcie decyzji odnośnie dalszych losów pomnika.
29.03.2010r.	Wniosek do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie w sprawie wydania pozwolenia na wykonanie rozbiórki pomnika.	
13.04.2010r.	Pismo Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie skierowane do Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.	Prośba o zajęcie stanowiska w sprawie wniosku Gminy Gołdap o wydanie pozwolenia na rozbiórkę pomnika.
28.04.2010r.	Pismo Wojewody Warmińsko- Mazurskiego do Sekretarza Rady OPW i M.	Prośba o podjęcie decyzji w porozumieniu ze stroną rosyjską odnośnie dalszych losów pomnika

04.05.2010	Porozumienie zawarte pomiędzy Sekretarzem Rady OPWiM a Gminą Gołdap.	Porozumienie dotyczy współpracy Gminy Gołdap z Radą OPWiM w wykonaniu zadania polegającego na: rozbiórce Pomnika Polsko- Radzieckiego Braterstwa Broni i wykonaniu nowego upamiętnienia oraz dofinansowania ww. zadania.
06.05.2010r.	Wniosek Gminy Gołdap o środki finansowe na współfinansowanie zadań z zakresu ustawowych celów Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.	Nazwa zadania: Rozbiórka Pomnika Polsko- Radzieckiego Braterstwa Broni wraz z wykonaniem płyty pamiątkowej. Całkowity przewidywany koszt realizacji zadania: 112 119,79zł. Kwota wnioskowanego współfinansowania 53 746,00zł. Przewidywany termin realizacji czerwiec- lipiec 2010r.
26.05.2010r.	Pismo A.K. Kunerta – Sekretarza Rady OPW i M do Wojewody Warmińsko – Mazurskiego	Uznanie na konieczność rozbiórki pomnika. Informacja o możliwości udzielenia wsparcia finansowego z budżetu Rady OPWiM na realizację zadania.
18.06.2010r.	Wniosek Gminy Gołdap do PINB w Gołdapi o przedłużenie terminu rozbiórki do 31.12.2010r. z przyczyn formalno- prawnych.	
07.07.2010r.	Zmiana Decyzji PINB w Olecku z dn. 15.02.2010r.	Zmiana dotyczy terminu rozbiórki pomnika z -"do 30.06.2010r". na nowy termin do 21.12.2010r.
16.07.2010r.	Pozwolenie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie na rozbiórkę obiektu budowlanego- pomnika.	
28.07.2010r.	Wniosek do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie w sprawie wydania pozwolenia na umieszczenie tablicy pamiątkowej w miejscu po rozbiórce pomnika.	
04.08.2010r.	Zarządzenie Burmistrza Gołdapi z dnia 4 sierpnia 2010r.	W sprawie udzielenia zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na rozbiórkę Pomnika Polsko- Radzieckiego Braterstwa Broni i wykonaniu nowego upamiętnienia.
18.08.2010r.	Wniosek do Rady OPWiM.	Prośba o przedłużenie terminu rozliczenia zadania polegającego na: rozbiórce Pomnika Polsko- Radzieckiego Braterstwa Broni i wykonaniu nowego

		upamiętnienia z wyznaczonego 31 sierpnia 2010r. na nowy termin do 31 października 2010r.
23.08.2010r.	Ogłoszenie o zamówieniu na roboty budowlane w trybie przetargu nieograniczonego na rozbiórkę pomnika i wykonanie nowego upamiętnienia.	

A. N...
Xero
POWIATOWY INSPEKTOR
NAZORU BUDOWLANEGO
Olecko
PINB.7356 - 42/G/09

HK, 120

Urząd Miejski w Gołdapi	
W P Ł Y N Ę Ł O	
18.02.2010	
L.dz. <i>161</i>	zał.
Skierow.	podpis <i>...</i>

DECYZJA

HK
+ K...
B...
N...
Olecko 2010-02-15

Na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.), § 7 i 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 30 sierpnia 2004r., w sprawie warunków i trybu postępowania w sprawach rozbiórek nieużytkowanych lub niewykończonych obiektów budowlanych (Dz. U. z 2004 Nr 198, poz. 2043) oraz art. 104 k.p.a., w sprawie złego stanu technicznego obiektu budowlanego – pomnik, położonego w Gołdapi przy Placu Zwycięstwa na dz. nr geod. 875/8,

n a k a z u j ę

— Gminie Gołdap rozbiórkę obiektu budowlanego – pomnika, położonego w Gołdapi przy Placu Zwycięstwa na dz. nr geod. 875/8, będącego w złym stanie technicznym wraz z uporządkowaniem terenu w terminie **od 30.04.2010r. do 30.06.2010r.**

Po wypełnieniu nakazu zawartego w niniejszej decyzji, należy poinformować tutejszy inspektorat.

U Z A S A D N I E N I E

Zawiadomieniem z dnia 30.11.2009r. znak: PINB.7356-42/G/09 wszczęto postępowanie z urzędu, w sprawie stanu technicznego obiektu budowlanego – pomnik, położonego w Gołdapi przy Placu Zwycięstwa na dz. nr geod. 875/8 i jednocześnie wyznaczono wizję lokalną na przedmiotowej posesji na dzień 09.12.2009r. W czasie wizji lokalnej, ustalono, że stan techniczny przedmiotowego obiektu budzi wątpliwości. W związku z tym postanowieniem z dnia 14.12.2009r. znak: PINB.7356-42/G/09 nałożono na właściciela obowiązek dostarczenia ekspertyzy technicznej obiektu budowlanego - pomnik, położonego w Gołdapi przy Placu Zwycięstwa na dz. nr geod. 875/8 w określonym terminie.

Inwestor w dniu 07.01.2010r. wykonał obowiązek nałożony w postanowieniu i dostarczył ekspertyzę o stanie technicznym przedmiotowego obiektu, wykonaną przez mgr inż. arch. Andrzeja Leszka Szulc - uprawnienia w spec. arch. nr Bt/180/74, nr ewid. Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów PD – 01/06. Z w/w ekspertyzy wynika, że :

- płaskorzeźby stanowiące okładzinę z płyt piaskowca są w stanie postępującego pęknięcia i kruszenia, a szczególnie w miejscach ich zamocowań do żelbetowej konstrukcji trzonu pomnika,
- dalsze próby reperowania zawieszonych płyt, uzupełnienie ich spoin będą bezskuteczne wobec daleko posuniętej korozji materiału z jakiego zostały wykonane, jak i wadliwego sposobu ich zamocowania,
- pomimo czterech wariantów rozwiązań, każdy z nich wiąże się z rozbiórką przedmiotowego pomnika, ze względu na jego zły stan techniczny stwarzający zagrożenie dla zdrowia i życia otoczenia.

Następnie pismem z dnia 22.01.2010r. znak: PINB.7356-42/G/09 wezwano strony na rozprawę administracyjną w sprawie złego stanu technicznego przedmiotowego pomnika. Strona pomimo prawidłowego wezwania na rozprawę nie stawiała się. Na podstawie art. 10 § 1, art. 73 § 1, art. 81 KPA pismem z dnia 04.02.2010r. znak: PINB.7356-42/G/09 poinformowano, że postępowanie dowodowe w w/w sprawie zostało zakończone, a strony mają prawo do wglądu w akta sprawy i zajęcie stanowiska w określonym terminie. Strony nie zajęły stanowiska.

Dlatego biorąc pod uwagę powyższe fakty, postanowiono orzec jak w sentencji.

- verte -

Szanowni Gołdapianie. Jestem winien Wam pełne wyjaśnienie w tej sprawie, dlatego pozwalam sobie na formę listu otwartego, tak by Państwo otrzymali pełną informację związaną z koniecznością wykonania decyzji nadzoru budowlanego o nakazie rozbiórki pomnika.

Decyzja ta nie ma żadnego zabarwienia politycznego, a jest wynikiem zużycia się materiału, na którym opierała się jego konstrukcja, stwarzając tym samym niebezpieczeństwo dla mieszkańców Gołdapi i przypadkowych przechodniów.

Tę trudną i niestety konieczną decyzję wypracowało wiele niezależnych od gminy instytucji. **Burmistrz jest zobowiązany ją wykonać.** I przedstawić Państwu rzetelną informację. Co niniejszym czynię.

Z wyrazami szacunku

Marek Aleksander Miros
Burmistrz Gołdapi